



בע"ח 11368-11-16 (נצרת) - רן שמאי נ' מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת

בע"ח 11368-11-16 שמאי(עציר) נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופטת תמר נסים שי

מבקש רן שמאי (עציר)

נגד

משיבה מדינת ישראל
החלטה

כנגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של ניסיון לרצח (עבירה לפי סעי' 305(1) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (ולהלן: חוק העונשין)), עבירות בנשק (החזקה) עבירה לפי סעי' 144 (א) לחוק העונשין, עבירות בנשק (נשיאה והובלה) - עבירה לפי סעי' 144 (ב) לחוק העונשין, ושיבוש מהלכי משפט - עבירה לפי סעי' 244 לחוק העונשין.

על פי עובדות כתב האישום, בלילה שבין 14.8.14 ל - 15.8.14 בילו המתלוננים (קבוצה של 5 צעירים) במועדון בטבריה. לאחר הבילוי, בהיותם מחוץ למועדון, התעורר ויכוח בין המבקש לבין אחד המתלוננים. בהמשכו של אותו ויכוח ירה הנאשם שני כדורים במתלון אחר אשר ניסה ליישב את המחלוקת. כדור אחד פגע בחזהו של המתלון ופצע אותו, וכדור נוסף פגע במכונית שהייתה במקום. הנאשם ניסה לירות כדור נוסף, אולם נתקל במעצור באקדח. לאחר האמור, נמלט הנאשם מהמקום תוך שהוא משליך את האקדח למי הכינרת במטרה להעלים ראיות למעשיו. הנאשם הסתתר משך תקופה מרשויות החוק, ובמועד כלשהו עזב את שטח מדינת ישראל. ביום 16.2.16 נעצר, ובהמשך הוסגר לישראל על ידי שלטונות אוקראינה.

בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה לעצור את המבקש עד לתום ההליכים כנגדו וביום 22.9.16, הורה בית המשפט על מעצרו.

לפני בקשת המבקש לעיון בחומר חקירה לפי הוראות סעי' 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (ולהלן: החסד"פ).



טענות המבקש

המבקש עותר להורות למשיבה לאפשר לו לעיין בכל חומר החקירה אשר צוין ברשימה שערכה כ - "איננו חומר חקירה" או "תרשומת פנימית". כן הוא מבקש לעיין בדוחות המודיעיניים המקוריים המופיעים בפראפרזה שהוגשה להגנה. הבקשה הינה לעיין במסמך המקורי עצמו ללא החלק החסוי שבו. עוד מבוקש לעיין בתיק הרפואי של הקורבן וזאת טרם מועד האירוע ועד לימים אלה, בתיק מח"ש שנפתח כנגד השוטר מר מועתז טנוס, שהינו אחד המתלוננים, בתמונות המעורבים בפרשה וכן ברישום הפלילי של המעורבים, לרבות בעלי המועדון.

במסגרת הדיון הוסיף וטען ביחס למבוקש ובתשובה לתגובת המשיבה שנמסרה בכתב, כי באשר לתמונות המעורבים - אף אם אלה אינן מצויות בידי המשיבה, כטענתה, עליה להמציאן לידיו. המבקש אינו מכיר את המעורבים. השוטר ואחיו (מתלונן נוסף) אינם מופיעים בשחזור ולא במסדר התמונות. הסנגור רוצה לבחון, על בסיס חומר החקירה שבידו, האם אכן היו במקום במועד האירוע. הנחתו הינה כי בניגוד לאמור בכתב האישום, אלה לא נכחו במקום. הנחה זו מבוססת על העדות המאוחרת יחסית שנגבתה מהם, באופן שיש קושי ליישבו עם האירוע. ממילא, העדות שנתנו כי היו שיכורים ואינם זוכרים את שהיה, אינה מתיישבת עם אופיו של האירוע שהיה אירוע ירי.

אשר לדוחות המודיעין - הסנגור מבקש לקבל את הידיעה המקורית ולא טבלה שהוכנה עבורו. זאת, לטענתו, בשל החשש כי בהמשך יוכל קצין מודיעין שהמוטיבציה שלו הינה שלילית לשבש את המידע המודיעיני, על מנת שלא לחשוף את המקור שלו. הדבר טעון ביקורת מטעמו וביקורת מטעם בית המשפט.

אשר לתיק הרפואי של הקורבן - מדובר באירוע שנגמר בפציעה חמורה. למבקש הזכות המלאה לבחון כיצד קרתה אותה פגיעה. המכון הפתולוגי לא בדק את הקורבן, וכן חסרות בדיקות נוספות. התיק דרוש לצורך הבאתו למומחה מטעם ההגנה לבחון זאת טרם הדיון. דרושים לסנגור צילומי הרנטגן שנערכו וכל מידע רפואי אחר, החל מיום קודם לאירוע ועד למועד זה.

לעניין תיק מח"ש - כאמור, באירוע היה מעורב שוטר. לדברי אותו שוטר בעדותו היה שיכור ואינו זוכר את ההתרחשות. השוטר לא נחקר בעניינים בני משמעות, כגון האם היה ברשותו אקדח, שהרי ידו משגת לאקדח. לא נשאל מדוע שתה ולא נחקר באשר להתרחשות. יש לקבל בעניינו כל מידע הקיים במח"ש.

בהקשר זה, במעמד הדיון עתר המבקש לקבל רישום פלילי של כל חמשת המעורבים שהיו בזירה, לרבות של בעלי המועדון משה ודני גבאי. המבקש מצוין כי משה גבאי שיקר לשוטרים, דבר שניתן לגלותו על נקלה, וסוגיית אמינותו בליבת העניין.



לבסוף, הוא עותר לקבל את התרשומת הפנימית כפי שצוינה ברשימת חומר החקירה ולא הועברה אליו. לטענתו, בתיק זה נעשו מחדלי חקירה בשל חוסר מקצועיות, אשר חלקם גובלים בשערורייה. דעתו אינה נוחה מהתנהלות חוקרים שבשמם נקב, והוא מבקש כי תיבדק כל התרשומת שבוצעה על ידי אלה ושהינה חסויה בפניו. עוד הוא מבקש לבחון את החומר שנרשם תחת "רכז חקירות טבריה" ו"אח"מ צפון" שצוינו ללא שם, וכן במסמך קמו' שתחתיו לא נרשם דבר.

טענות המשיבה

במסגרת תגובתה, מתנגדת המשיבה למבוקש. לשיטתה, לעניין המסמכים לגביהם נרשם ברשימת החומר שהועבר כי אינם חומרי חקירה - המשיבה פעלה בהתאם להוראת החוק, העבירה לידי הסנגור את רשימת חומר החקירה שנאסף וציינה ליד חלק מהמסמכים כי הם אינם חומר חקירה, תרשומת פנימית או רישום פלילי של אחרים, שהמשיבה אינה רשאית להעבירו להגנה. המבקש עתר לגילוי מלוא החומר בלי שנתן נימוק מדוע. יתרה מכך, בפסיקה קיימת אבחנה בין תרשומת פנימית שלא נוגעת לאישום לבין דוחות ומסמכים הנוגעים לאישום. המבקש עותר לקיים אבחנה אחרת - פרסונלית - בגלל שהוא חושד בהתנהלות שוטר כזה או אחר. המשיבה מתנגדת לאבחנה כאמור ומבקשת לדחותה.

באשר לידיעות מודיעיניות מקוריות - בהתאם לחובתה, חומר המודיעין שהומצא לסנגור מתייחס לעובדות המתוארות בכתב האישום, לתוכן העדות שאמורה להישמע בשלב בירור האשמה, לראיה שאמורה להיות מוגשת ולמהימנות העד. בתיק הוצאה תעודת חיסיון לגבי 16 ידיעות מודיעיניות שנאספו על ידי רשות המודיעין של המשטרה. למחשב מוזנים פרטים שונים, שלא כולם מהווים חומר חקירה הנוגע לאישום. חלקם מהווים נתונים פנימיים של המשטרה. לסנגור נמסרה טבלה, הכוללת לגבי כל ידיעה את אותם פרטים המהווים חומר חקירה אשר אינם חסויים מכוח תעודת החיסיון. הסנגור קובל כנגד אופן עריכה זה. המשיבה מבהירה כי העברת המידע לטבלה נובעת מכך שכאשר בעבר הושחר החומר החסוי ונמסרה הידיעה המקורית, היתה לנאשם האפשרות לנחש את תוכנו על פי אורך המילה, מיקומה במשפט וכו'. לפיכך, הפתרון שנמצא הינו העברת המידע לטבלה. לסנגור זכות לעיון בתוכן ולא בצורת המסמך. לפיכך, נוכח קבלת המידע במלואו, למעט בידיעות שתוכן חסוי, אין לו זכות עיון.

תיקו הרפואי של הקורבן - לאחר קבלת צו מבית המשפט, פנתה המשיבה לבתי החולים פורייה ורמב"ם בהם טופל הקורבן בעקבות הפגיעה וקיבלה מידם את החומר הרפואי הנוגע לטיפול בו. חומר זה הועבר במלואו למבקש יחד עם דוחות מד"א.

בדיון שהתקיים הוסיפה המשיבה, כי ככל שמבוקש לקבל צילומי רנטגן וקיימים כאלה שבית החולים לא העביר, אין מניעה שבית המשפט יוציא צו שכל צילום רנטגן או אחר יועבר לידי הסנגור. יחד עם זאת, אין בידי המשיבה תיק רפואי מלא ומה שיש הועבר.

תכליתו של סע' 74 לחסד"פ הוא עיון בחומר שנאסף בידי המשיבה. לעומתו, סע' 108 לחוק מאפשר לבית המשפט, להורות לאחר שבידיו מסמכים רלוונטיים, להציגם בבית המשפט ביוזמת אחד הצדדים. על המבקש, ככל שהוא עומד על הבקשה, לפנות באופן זה. זאת ועוד, החומר הרפואי הכולל חוסה



תחת חסיון רפואי בהתאם להוראות פקודת הראיות ועל מנת להציגו צריך לקבל את עמדת הקורבן.

תיק מח"ש - כאמור בטיעון, אחד מקבוצת הצעירים שבילו במועדים עם קורבן העבירה הינו שוטר. בעת האירוע בילה כאחד האדם במועדון, ולהיותו שוטר אין כל קשר לכך. המבקש לא הגיש תלונה במח"ש, וממילא לא נפתח תיק כאמור. בהנחה שכוונת המבקש הינה לקבל לידיו את כל חומר החקירה שנאסף כנגד השוטר במח"ש בעקבות תלונות אחרות, אזי אין לאלה כל קשר לאירוע והדבר אינו רלוונטי לאישום. בהקשר זה הוסיפה וציינה בדיון, כי ככל שקיים רישום פלילי למי מהמעורבים, אין מניעה מהוצאת החומר מהמחשב ובחינתו, וככל שיש חומר רלוונטי הוא יועבר למבקש. בהמשך, ככל שלא תנוח דעתו ממה שיקבל, אם בכלל, יהיה עליו לפנות בשנית לבית המשפט.

בנוגע לתמונות המעורבים - אין בחומר החקירה, בידי המשיבה או בשליטתה, תמונות של עדים אלה בכלל או ממועד הסמוך ליום האירוע, ולפיכך היא אינה יכולה להמציאן למבקש. ממילא, המבקש אינו מצוין כי תמונות אלה נחוצות להגנתו ואינו מצביע על מקור אפשרי ממנו תוכל המשיבה להשיגן. עוד נטען, כי עדים אלה נצפים במצלמות האבטחה של המועדון שבידי המבקש.

בדיון הוסיפה, כי הצגת תמונות המעורבים ממועד האירוע צריך אף הוא להיעשות בהתאם להוראת סע' 108 לחסד"פ.

דיון והכרעה

התכליות העומדות בסיס הוראת סע' 74 לחוק הינן הזכות להליך הוגן והבטחת האינטרס הציבורי לתקינותו של ההליך הפלילי "זכות העיון עומדת בליבת זכותו של הנאשם להליך הוגן. תכליתה של זכות העיון היא להקנות לנאשם כלים והזדמנות אמיתית להתגונן בפני האישום נגדו, וזו מותנית, מטבע הדברים, בראש ובראשונה באפשרותו לבחון את חומר הראיות המצוי בידי התביעה. ככזו זכות העיון היא בבחינת תנאי בלעדיו אין להליך פלילי תקין. תכלית נוספת שבאה זכות העיון להבטיח הינה האינטרס הציבורי הרחב של תקינות ההליך הפלילי, הוגנותו וחשיפת האמת" (ראה בש"פ 6740/13 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) מיום 19.1.14 ולהלן בש"פ 6740/13)) ראה בהקשר זה גם 6695/11 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם בנבו) מיום 27.9.11.

מגמת הפסיקה הינה לפרש מונח זה פרשנות רחבה. כל חומר הקשור במישרין או בעקיפין לאישום, לרבות ראיות שבפריפריה, יפורשו כ"חומר חקירה" כאשר המבחן הקובע הוא מבחן הרלבנטיות, היינו הזיקה שבין חומר החקירה לאישום ולנאשם (ראה בש"פ 6740/13).

בקשת העיון שלפני מתייחסת למספר עניינים - מסמכים מתוך תיק החקירה שלא גולו לצד שכנגד מהטעם שלשיטתה של המשיבה הם אינם חומר חקירה, תיקו הרפואי של הקורבן, תיק מח"ש, רישום



פלילי (ככל שקיים) למי מהמעורבים ולבעלי המועדון, ותמונות המעורבים.

באשר לידיעות המודיעיניות, עניין של אלו ידון במסגרת עתירה לגילוי ראייה חסויה כפי שסוכם בדיון.

אשר לתמונות -

המבקש עותר למעשה לקבל את תמונות השוטר מר מועתז טנוס ואחיו. אין מחלוקת כי אין בידי המשיבה את תמונות המתלוננים הללו, עדכניות להיום או עובר למועד האירוע. בנסיבות העניין מבקש הסניגור להורות למשיבה להשיג, שכן אלה דרושות לו לצורך הכנת הגנתו. לטענתו, מרשו אינו מכיר את המתלוננים, ומבקש לאמת מתוך התמונות את טענתו כי נכחו במקום.

לענין ראיות שאינן מצויות בתיק החקירה נקבע בבש"פ 8252/13 מדינת ישראל נ' שיינר (מיום 23.1.14) כי "מנגד, גם חומר שאינו נמצא פיזית בתיק החקירה, אך נמצא בשליטתו ובהישג ידן של רשויות אכיפת החוק, או שצריך להימצא בידי התביעה או הרשות החוקרת יכול וייחשב כ"חומר חקירה" (עניין התצ"ר; ע"פ 1152/91 סיקסיק נ' מדינת ישראל, פ"ד מו (5) 8, 19 (1992); בש"פ 5400/01 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (6.8.2001); בש"פ 3831/02 מצרי נ' מדינת ישראל, פ"ד נו (5) 337 (2002) (להלן: עניין מצרי); בש"פ 8294/03 מקסימוב נ' מדינת ישראל, פ"ד נח (1) 49 (2003); בג"ץ 9264/04 מדינת ישראל נ' שרים, פ"ד ס (1) 381, 360 (2005) (להלן: עניין שרים)).

עם זאת, האפשרות של התביעה להשיג את החומר המבוקש לא די בה כשלעצמה כדי להכריע כי בחומר חקירה מדובר (עניין מצרי, בעמ' 339) או כי החומר רלבנטי לבירור האשמה (עניין מסראווה). אדרבה, חזקה היא כי רשויות החקירה אספו את כלל החומר הרלבנטי (עניין מסארווה; עניין ברקו, בפסקה 23), כך שאי הימצאות החומר בידי רשויות התביעה והחקירה, מהווה אינדיקציה לכך שעל פני הדברים אין מדובר ב"חומר חקירה" (עניין שרים, פסקה 18; עניין אהרון, בפסקה 7).

לענין השאלה באיזה מסלול יש לפנות לקבלת החומר - סע' 74 לחסד"פ או סע' 108 קבע בית המשפט באותו עניין כי "...לפנינו הבחנה בין חומר הנמצא בליבת המחלוקת ואשר צריך להיות בידי התביעה או בשליטתה, שאז יידון במסגרת סעיף 74 לחסד"פ, לבין חומר אחר, שגם אם יכול להועיל להגנה, אך אינו בליבת המחלוקת ולא מצוי או צריך להיות מצוי בידי התביעה, שאז המסלול הוא על פי סעיף 108 לחסד"פ. לעניין זה, הפסיקה לא הבחינה בין חומר לגביו נקבע חסיון סטטוטורי (כמו עדות וחומר של פסיכולוג, רופא, עובד סוציאלי), לבין חומר שחשיפתו עשויה לפגוע בחובת הסודיות או בפרטיות או לפגוע באינטרס מוגן אחר (להבחנה בין המושגים השונים ראו יצחק עמית "קבילות, סודיות, חסיון ואינטרסים מוגנים בהליכי גילוי



במשפט האזרחי - נסיון להשלטת סדר" ספר אורי קיטאי 247, 284 (2007).

בעניין שלפניי כאמור התמונות אינן מצויות בידי המשיבה. ואולם, אפילו חוצה המבקש משוכה זו, שכן לכל הפחות ניתן לומר כי בידי המשיבה להשיג תמונה עדכנית של השוטר, מתוקף תפקידו, ואף של אחיו, בהיותו מתלונן בהליך, אזי כדי לעתור לקבלת החומר בהתאם לסע' 74, על חומר החקירה להימצא בליבת האישום. לא ניתן לומר כי תמונות המתלוננים נמצאות בליבת האישום, ולפיכך אין להטיל על התביעה חובה להשיגן ולכלל היותר רשאי המבקש לפנות לקבלתן למותב בתיק העיקרי בגדרי סע' 108 לחוק.

אשר על כן, הבקשה ברכיב זה נדחית.

לעניין תיקו הרפואי של הקורבן -

אחר בחינת טענות הצדדים ברכיב זה, סבורני כי אין מקום להיעתר לבקשה. זאת, למעט עניין צילומי הרנטגן אשר המשיבה מוכנה לבקשם באמצעות צו מתאים שיינתן, ככל שאלה קיימים אצל אותם גורמים רפואיים, כלפיהם ניתן צו לבקשתה במסגרת הליך זה.

כאמור, בידי המשיבה יש זה מכבר צו לקבלת התיקים הרפואיים של הקורבן, הן כלפי בית החולים פורייה והן כלפי בית החולים רמב"ם, ולטענתה מסרה את כל החומר שבידיה לסנגור. המשיבה לא אספה תיעוד רפואי נוסף לגבי הקורבן.

בעניין זה אני סבורה כי ככל שעולה מהרשומות הרפואיות שבידי הסנגור שקיימות בדיקות נוספות שנערכו לקורבן על ידי אותם גורמים רפואיים ובקשר לפגיעתו נשוא הליך זה ואלה לא הועברו לידי, הרי שיש לפעול להשלמת ביצוע הצו בהתאם לזה שבידי המשיבה ולקבלם.

ואולם, "תיק רפואי" ממועד שקדם לפגיעתו של הקורבן באירוע ועד למועד זה, שהינו כללי ונרחב בהרבה מפגיעתו כאן, החוסה באופן טבעי תחת חסיון רפואי (סע' 49 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971) אינו בידי המשיבה ואין מקום להורות לה להשיגו בגדרי בקשה זו מהטעם שממילא אינו בליבת האישום.

פועל יוצא מכך הוא שככל שיש מקום לעתור לקבלת תיעוד רפואי נוסף, הרי שאף זאת יש לעשות בהתאם להוראת סע' 108 לחוק.

אשר לתיק מח"ש -



כאמור, תיק כזה שנפתח על יסוד האירוע נשוא כתב האישום אינו בנמצא, שכן לא הוגשה כנגד מר טנוס תלונה בעניינו. ככל שקיימים רישומים אחרים הנוגעים לו במח"ש, הרי שאלה, יחד עם רישום פלילי (ככל שקיים) כנגד המתלוננים האחרים, לרבות בעלי המועדון (בהתייחס לבקשה שהוגשה במעמד הדיון), תפיק המשיבה בהתאם להתחייבותה בדיון את הרישום. לאחר עיון ובחינה מצידה, תשקול היא תחילה מה רלבנטי, אם בכלל, להעביר למבקש. ככל שלא תנוח דעתו של הסנגור בתשובה שתימסר לו, רשאי הוא לחדש בקשה מתאימה.

אשר לתרשומת הפנימית -

הסניגור מבקש שבית המשפט יעיין בכל החומר שלא הועבר לו, אך מהטעם שקיימים מחדלי חקירה (על עיקרם כלל לא הצביע), הקשורים, לשיטתו, לחוקרים שבשמותיהם נקב בטיעון. גם בעניין זה מקובלת עלי עמדת המשיבה. על פניו נראות טענותיו של המבקש כטענות שאינן מצדיקות בחינת החומר, שכן אין בהן להצביע על מידת הרלבנטיות של המידע לאישום או לנאשם ואין מקום לבחינה פרסונאלית של עורך התרשומת, בוודאי כאשר לא ניתן לכך טעם בר קיימא.

על אף האמור, בהתחשב בהיקף הבקשה ולפי שהחומר הועבר לעיוני, עיינתי בו אף אני ומצאתי כי הוא אינו רלבנטי לאישום ואף לא לפריפריית האישום.

לאור כל האמור לעיל, ובכפוף לנושא צילומי הרנטגן, נדחית הבקשה.

אבהיר באשר לצילומי הרנטגן כי על המבקש להראות מתוך הרשומות הרפואיות שקיבל שאכן נערכה בדיקה כזו. כפוף להצגת הרשומה, תפעל המשיבה בדחיפות להשלמת ביצוע הצו.

ניתנה היום, כ' כסלו תשע"ז, 20 דצמבר 2016,
בהעדר הצדדים.